

Članek 5/2022

PROKURIST PODJETJA

Prokurist je oseba, ki je s strani družbe oz. podjetnika pooblaščen, da družbo zastopa proti tretjim osebam, zato lahko sklepa posle napram tretjim osebam (razen odtujitev in odsvojitvev nepremičnin, za kar potrebuje posebno pooblastilo) in ni organ odločanja ali vodenja v družbi.

Gre torej za posebno obliko zastopanja in predstavljanja družbe oziroma podjetnika navzven.

Pomembno je vedeti, da:

- prokurist nima pooblastil za upravljanje družbe navznoter - ta vloga je prepuščena direktorju oziroma članom uprave družbe,
- prokurist ne more prenesti prokure na drugo osebo,
- da se lahko prokura kadarkoli prekliče,
- prokurista veže prepoved konkurence, zato tovrstne ali podobne dejavnosti ne sme opravljati za kakšno drugo konkurenčno družbo,
- pri podpisovanju mora prokurist uporabljati podpis s pristavkom, da je to prokura.

Obseg pooblastil, ki jih ima prokurist, je določen z zakonom (ZGD-1, 33. člen – 38. člen).

Zakaj se podeljuje prokura?

V praksi se prokura podeljuje predvsem iz dveh razlogov:

- omogočanja poslovanja s.p. oziroma gospodarske družbe v primeru smrti, daljše odsotnosti ali poslovne nesposobnosti s.p. oziroma direktorja družbe,
- nadzora poslovanja članov uprave s strani lastnikov družbe.

Pri s.p. torej prokura s smrtjo s.p. ne preneha, ampak omogoči normalno nadaljevanje poslovanja s.p. vse do sklepa o dedovanju ter odločitve dedičev glede nadaljnje usode »podjetja« preminulega s.p.

Kako se podeli prokura?

Prokurist se vpiše v Poslovni register - tako pri s.p. kot pri gospodarski družbi, pri čemer je potrebno izkazati svoje strinjanje z vlogo prokurista s pisno izjavo. Postopek se lahko uredi na eni izmed SPOT točk.

Prokuro podeli oseba, ki je upravičena za vodenje poslov:

- pri s.p.-ju s.p. sam,
- v osebnih družbah (k.d. in d.n.o.) vsi družbeniki (za podelitev prokure je potrebno soglasje vseh družbenikov),
- pri kapitalskih družbah (d.d. in d.o.o.) osebe, ki so upravičene za vodenje poslov (soglasje).

Potrebno je skleniti pogodbo o opravljanju prokure ter prijaviti v obvezna socialna zavarovanja (obrazec M12).

Pogodba o prokuri je pogodba civilnega prava. Razlikuje se od klasičnih pogodb o delovnem razmerju v tem, da imata stranki pogodbe večjo svobodo pri določanju:

- pravic in obveznosti,
- obsega zastopanja (morebitna pogodbeni omejitve sicer nima učinkov proti tretjim),
- plačila stroškov (če se ti izplačajo),
- nadomestila oziroma nagrade za delo prokurista.

V primeru, da prokurist opravlja funkcijo za katero je imenovan brezplačno, mora biti tudi to navedeno v pogodbi o prokuri.

V skladu z Zakonom o dohodnini se nagrada prokuristu šteje za dohodek iz zaposlitve, četudi ne gre za klasično delovno razmerje, zaradi česar se kot dohodek iz zaposlitve štejejo tudi vse bonitete, ki jih prokurist prejme na podlagi take zaposlitve.

18..5.2022

Vir:

ess.gov.si

davkoplacevalci.com

Iris Lanščak, svetovalka

SPOT svetovanje Pomurje (Razvojni center Murska Sobota)

Projekt »SPOT svetovanje POMURJE 2018-2022«

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija